

I. A Description and Figure

Of the true

Amomum, or *Tugus*.

S E N T

From the Reverend Father *George Camelli*, at the *Phillipine Isles*, to Mr. *John Ray* and Mr. *James Petiver*, Fellows of the Royal Society.

De *Tugus*, seu *Amomo legitimo*.

R Acemoso *Tugus*, seu *Birao*, aliis *Caropi* viso florum fasciculo: degustato ejusdem uvæ acinis, seu oblongo semine & facta collatione cum Botanicorum *Amomi* descriptionibus *Tugus legitimum Dioscoridis* esse *Amomum* decrevi.

Est autem *Tugus* planta quandoque ultra cubitos novem assurgens, folio simile plantæ *Tagbac*, seu *Bagongbonque* excipe quod

quod parte prona suavi oblitum sit lanugine venosius præterea, longius & suaveolens. Ad plantæ radicem seu caulis truncum, ex foliacei caulis meditullio racemiformis, & pistillo seu Amomoni florum fasciculo non adeo similis prorumpit florifera, & granigera foliolorum sesquipalmaris congeries, flosculis exornata rubicundis, quibus uvæ in longiusculum protentæ collum seu floris tubuli reliquias subsequuntur; dulci & paucò cortice unde à Muribus & Avibus unà cum semine plerunquæ depastæ, pauca admodum & exigua colligi potest quantitate. Quare & olim rarum fuisse, nec passim nasci *Virgilius* insinuare videtur: dum spondet quod *Affirium* vulgò nascetur *Amomum*.

Hæ uvæ quina communiter, aut sena continent subtrussa, oblonga, inæqualia, aromatica, *Amuyong* minus acria, & cubebis *Officinarum* suaveolentiora grana, seu acinos, ex quibus trajecto filo nunc per se nunc sociatis *Margaritis*, ac *Coralio*, nonnullæ puellæ *Indicæ Caropi* seu montiia ac armillas concinnare solent.

Aliæ ex his, & semine *Belmusci*, iis *Maricom*, *Arundinis Libospermos*, iis *Tigbi*, *Cannæ Floridæ*, iis *Ticasticas*, *Pisi coccinei* iis *Saga*, *Amomoni* præterea *Badiang*, & *Calanos* seminibus similia necere affueverunt. Ob gratum vero quem spirant odorem grana *Tugus* collo appensa gerunt ab insecto etiam præservare aere & *ictui* mederi *Scolopendriæ*, masticata si super imponantur experientia docuit. *Radix* similis est radici *Tagbac* seu *Calami odorati*, insipida, alba interne, de foris rubicundis & subodoratis Cæpaccis contacta obvolucris. Ex *Borongam* scripto accepi, in caulium apicibus alium & hunc inodorum ferre fructum, quem necdum vidi. Idem *Indi Indanenses* mihi affirmarunt: sed eos hallucinari censeo, & plantam *Tabac* (*Tagbac*) pro *Tugus* vidisse puto.

Provenit in *Borongam* & *Paranas* caput ex aliis *Insularum Samar*, & *Leyte*, locis. Nec dubito in *Luzone* quoq; reperiri, maximè *Silanii* in torrentium profunditatibus.

Nota florum *Tugus* recentia & tenella germina, aliquantum *Pseudo amomum* *Garcizæ pedem Columbinum* referens expriment. Ne autem quidquam desideretur mitto unà cum his scriptis plantæ delineationem, & similiorem castaneam esse ovo non deerit qui objiciat, quam folia *Tugus* foliis *Mali Punici* quod lubens concesserim, sed quicquid *Dioscorides* & *Plinius* de *Amomo* tradidere solummodo de florifero & semine turgente *Tugus* racemo

racemo intelligenda esse censeo, utpote quibus integra & ipsa planta non innotuit. Hunc enim *Tugus* thyrsus deprehendet. *B. L.* exigue fruticare *Palmi* videlicet, plusve minusve altitudine: ex ligno subrufo, seu lignosa materia, flosculis & folliculis foliis *Mali Punici* similibus sese in racemi modum convolvere, sive ut *Barth. Merula* vertit esse fructum similem botruo inveniet semine uvis parvis simili, si seminis carnosum spectet tegumentum, plenum, valde odorato & acre gustu, vim habente calefaciendi, adstringendi & exsiccandi & cætera legitimi *Amomi* signa, ut pedis *Columbini* effigiem si diligenter investigaverit. *Amomum* in *Turcomania Armenæ* provincia provenire scribit *Joh. Botero Benes.* f. 99. p. 2.

